

AFASI – KOMMUNIKATION, DELAKTIGHET

3 ÅRIGT ARVSFONDSPROJEKT SOM SYFTAR TILL STÄRKA PERSONER MED AFASI OCH TYDLIGGÖRA VILKA SAMTALSSTRATEGIER MAN KAN HA HJÄLP AV SOM SAMTALSPARTNER.

INNEHÅLL

SID

1	Inledning	4
2	Arbetet med projektansökan	6
3	Första året och uppbyggnad	8
4	Metod och aktiviteter	12
	4.1 Mentorer och mentorträffar	13
	4.2 Musik med frågor	17
	4.3 Träffpunkt Afasi	20
	4.4 Rörelse för hälsan och kommunikation	22
	4.5 Lättare frågesport	24
	4.6 Föreläsning om samtalsstrategier vid afasi	26
5	Intervjuer med självskattningsenkät för de med afasi	28
	5.1 Sammanställning Enkät svar	30
6	Slutkonferens	34
7	Folder "Vad har fungerat i min vardag"	36
8	Sammanfattning och slutord	38

1

”Våra medlemmar med afasi upplever sig hjälplösa och i ett utanförskap. Detta kan leda till isolering och psykisk ohälsa.”

Inledning

Afasi är en funktionsnedsättning och innebär en nedsatt språklig förmåga

Orsaken till Afasi beror på en förvärvad hjärnskada vilken påverkar den språkliga förmågan i olika grad. Förvärvad hjärnskada kan vara stroke, syrebrist och skallskada som påverkar hjärnan. Det syns inte utifrån och det för med sig att rätt kommunikationsförutsättningar inte ges.

När rätt kommunikationsförutsättningar saknas uppstår kommunikationssvårigheter i mötet med andra personer i vardagssituationer som till exempel samtal med vänner, vårdkontakter, val av måltid, kläder, aktivitet och uttrycka sin åsikt. För att beskriva detta använder vi citat från afasiföreningar: *”Våra medlemmar med afasi upplever sig hjälplösa och i ett utanförskap. Detta kan leda till isolering och psykisk ohälsa.”*

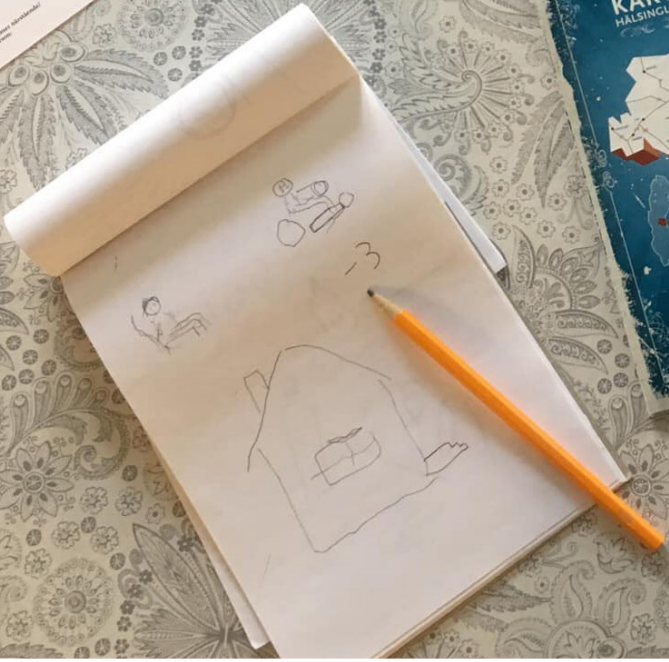
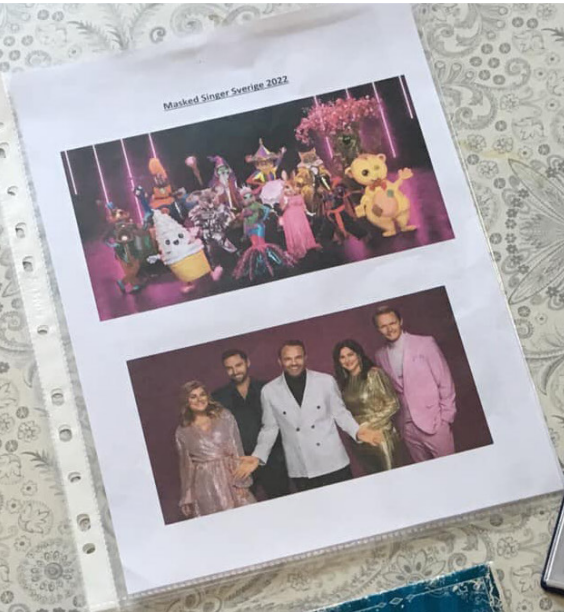
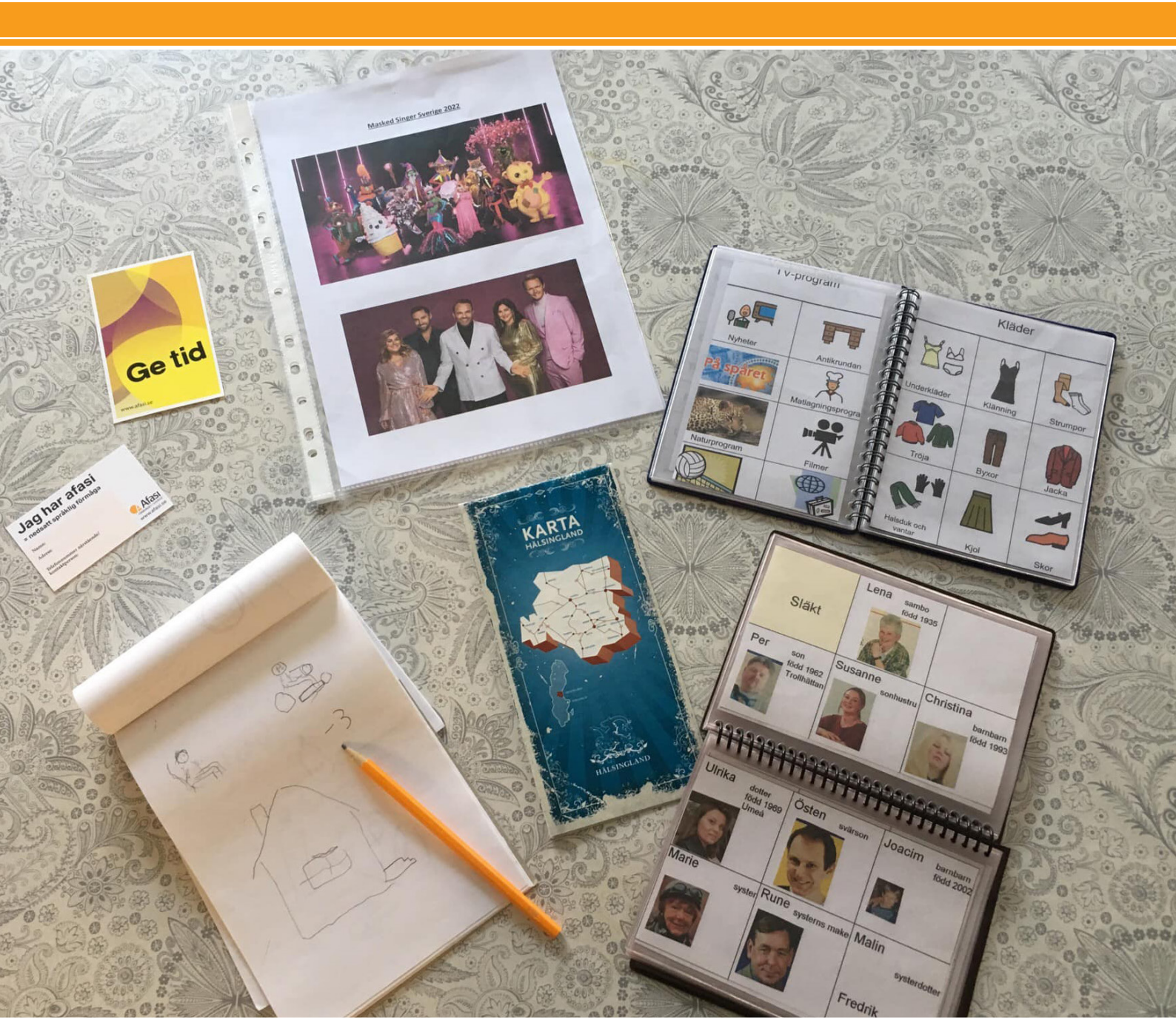
Funktionsrättskonventionen tar upp detta i artikel 3 *”Respekt för att alla har ett värde, för att var och en ska kunna bestämma om sig själv och kunna välja och klara sig så bra som möjligt själv”*. Funktionsrättskonventionen beskriver även rätten till kommunikation i artikel 2.

Personer som lever med afasi har uttryckt sig att det finns närstående, assistenter och andra i ens vardag som gärna kompenserar funktionsbortfallet vilket minskar möjligheten till ökad självständighet. Exempel på hur närstående och andra kompenserar funktionsbortfallet kan vara: att närstående fyller i med ord åt personen som lever med afasi, att närstående pratar i stället för personen med afasi. Detta visar på nödvändigheten av en fungerande kommunikation för ökad självständighet.

Logoped Kajsa Söderhielm har i sin mastersuppsats Kommunikation efter Stroke uttryckt detta på ett klokt och tydligt sätt *”Om någon behöver använda rullstol bygger vi en rullstolsramp”* *”Om någon har afasi kan en samtalspartner fungera som en kommunikationsramp”* om det sker utifrån de önskemål personen med afasi har. Det handlar om en kommunikationsbrygga och inte en kompensationsbrygga. Därför är det viktigt att få närstående och andra i personens vardag att uppmuntra användandet av verktyget för att personer med afasi ska ha möjlighet att bli mer självständiga och få stärkt psykisk hälsa.

En annan svårighet handlar om kognition, och beroende på var i hjärnan skadan finns möter personen olika kognitiva utmaningar som till exempel har att göra med tids- och rumsuppfattning, planering och mental uthållighet.

Med tanke på detta behöver man nyttja olika verktyg som underlättar för den med kommunikations- och kognitionssvårigheter. Personer med kognitionssvårigheter behöver längre tid då hjärnans processer går långsammare.

2

Arbetet med projektansökan

Det började egentligen för många år sedan eftersom personal och styrelsemedlemmar i Gävleborgs Afasiförening har hört uttryck (under årens lopp) från personer med afasi som att: *”Jag får inte göra några egna val”, ”Det pratas över huvudet på mig”, ”De har så svårt att förstå mig och jag dem”, ”Jag vill ibland ha fil till frukost men får alltid gröt, de frågar inte mig vad jag vill ha just nu”* osv.

Utifrån dessa uttryck kände dåvarande ordförande Bo Jonasson i Gävleborgs Afasiförening och kanslipersonal för att träffa Studieförbundet Vuxenskolan verksamhetsutvecklare inom funktionsrätt Camilla Lucchesi för att samtala om afasi och utanförskap. De träffades januari 2019. Verksamhetsutvecklaren såg då att det skulle kunna finnas en möjlighet att göra ett projekt av detta.

Efter denna träff togs det kontakt med Afasiföreningens läns- och lokalavdelningar och Mötesplats Afasi i Gävleborg för att bilda en grupp som skulle arbeta med utförande av ansökan. Gruppen bestod av representanter från medlemmar med afasi, styrelsemedlemmar och personal. De samlades vid tre tillfällen för att diskutera vad som skulle finnas i projektet och hur det skulle genomföras.

När det var klart så fick dåvarande kanslichef i Gävleborgs Afasiförening och verksamhetsutvecklaren inom funktionsrätt hos Studieförbundet Vuxenskolan förtroendet att utforma en ansökan. Vart efter ansökan till Arvsfonden togs sin form så fick de som varit med på träffarna läsa och komma med kommentarer. De deltog även i utformningen av projektets namn Afasi-kommunikation, delaktighet som sedan beslutades av Gävleborgs Afasiförenings styrelse. Utifrån detta togs projektets syfte och mål fram.

” Jag får inte göra några egna val.
Det pratas över huvudet på mig.
De har så svårt att förstå mig och jag dem.”

Syfte med projektet Afasi-Kommunikation, delaktighet

- Ge bättre kommunikation i vardagen.
- Öka den psykiska hälsan genom ökad självständighet hos personer som lever med afasi.
- Ge kunskap om vilka hjälpmedel som finns för kommunikation och kognition.
- Samla information om de hjälpmedel som redan finns på ett och samma ställe så att man enklare hittar dem.

Målet med projektet Afasi-Kommunikation, delaktighet

- Öka den psykiska hälsan genom ökad självständighet hos personer som lever med afasi.
- Ge kunskap om vilka hjälpmedel som finns för kommunikation och kognition.
(Kognition= förmåga att tänka, känna och lära för att skapa ordning och begriplig tillvaro)
- Samla information om de hjälpmedel som redan finns på ett och samma ställe så man enklare hittar dem.
- Ge bättre kommunikation i vardagen.

3

” Det har varit störst intresse för de fysiska aktiviteterna i Bollnäs och det tror vi är för att inspiratören för Hälsingland redan har en bra kontakt med målgruppen i den delen av länet. ”

Första året och uppbyggnad

I september 2020 började projektledare, projektinspiratörer, projektassistent, projektadministratör från Studieförbundet Vuxenskolan och verksamhetsutvecklare inom unktionshinder på Studieförbundet Vuxenskolan arbeta med projektet Afasi-Kommunikation, delaktighet. De första fyra månaderna var det mycket planering och beställning av marknadsföringsmaterial som tex skapa vår logga, skapa Facebook grupp, e-postadress med mera. Ulf Gudmundsson som själv har afasi fick i uppdrag att göra loggan.

Eftersom projektet startade under Covid-pandemin och att restriktionerna ändrades under årets gång så fick vi planera om från fysiska träffar till att koncentrera oss på digitala träffar via Teams, Messenger och Facetime.

Inspiratörerna genomförde en livesändning på Studieförbundet Vuxenskolan funktionsrätt Gävleborgs Facebooksida den 28 oktober 2020. Projektledaren och verksamhetsutvecklaren inom Vuxenskolan gjorde en inspelad version av projektpresentationen som lades ut på projektets Facebooksida.

Men det har varit svårt att nå målgruppen digitalt pga. sin funktionsnedsättning. Trots svårigheter att nå ut med projektet så lyckades vi att få i gång en mentorsgrupp med fem personer. Se fortsatt text under metod och aktiviteter – mentorer och mentorsträffar.

Vi trodde att restriktionerna skulle kunna lätta lite grann så vi skulle kunna träffas i små grupper innan första halvåret av projektiden skulle vara slut. Tyvärr blev det inte så utan vi fick i stället under den tiden planera för digitala aktiviteter som frågesport och lättare gympa via Teams.

När det blev varmare ute så kunde vi ha aktiviteterna rörelse för hälsa och kommunikation, minigolf och promenad med prat.

Det har varit störst intresse för de fysiska aktiviteterna i Bollnäs och det tror vi är för att inspiratören för Hälsingland redan har en bra kontakt med målgruppen i den delen av länet.

I ansökan hade vi planerat för en aktivitet med matlagning där tanken var att både den med afasi och person som inte har afasi skulle kunna delta och på samma villkor. Det vill säga att den utan afasi och halvsidesförlamning fick använda kommunikationshjälpmedel och bara använda en hand för att kunna få känslan av hur det är att ha afasi med halvsidesförlamning. Men på grund av pandemin kunde vi inte starta denna aktivitet.

I stället skapade vi bildstöd för apotek och klädesaffärer som vi delade ut under afasi dagen 10 okt 2022 samtidigt berättade vi kort om vad afasi är, personer med afasi deltog vid kontakten.

Flera av apoteken och klädesaffärerna har uttryckt positivt på detta och även frågat efter en skylt om bildstöd för att sätta upp på deras entrédörr. Därför inledde projektet ett samarbete med arvsfondsprojektet SAMBI-samtal med bilder och Begripsam för att ta fram en bild till skylt som visar "Här använder vi bildstöd".

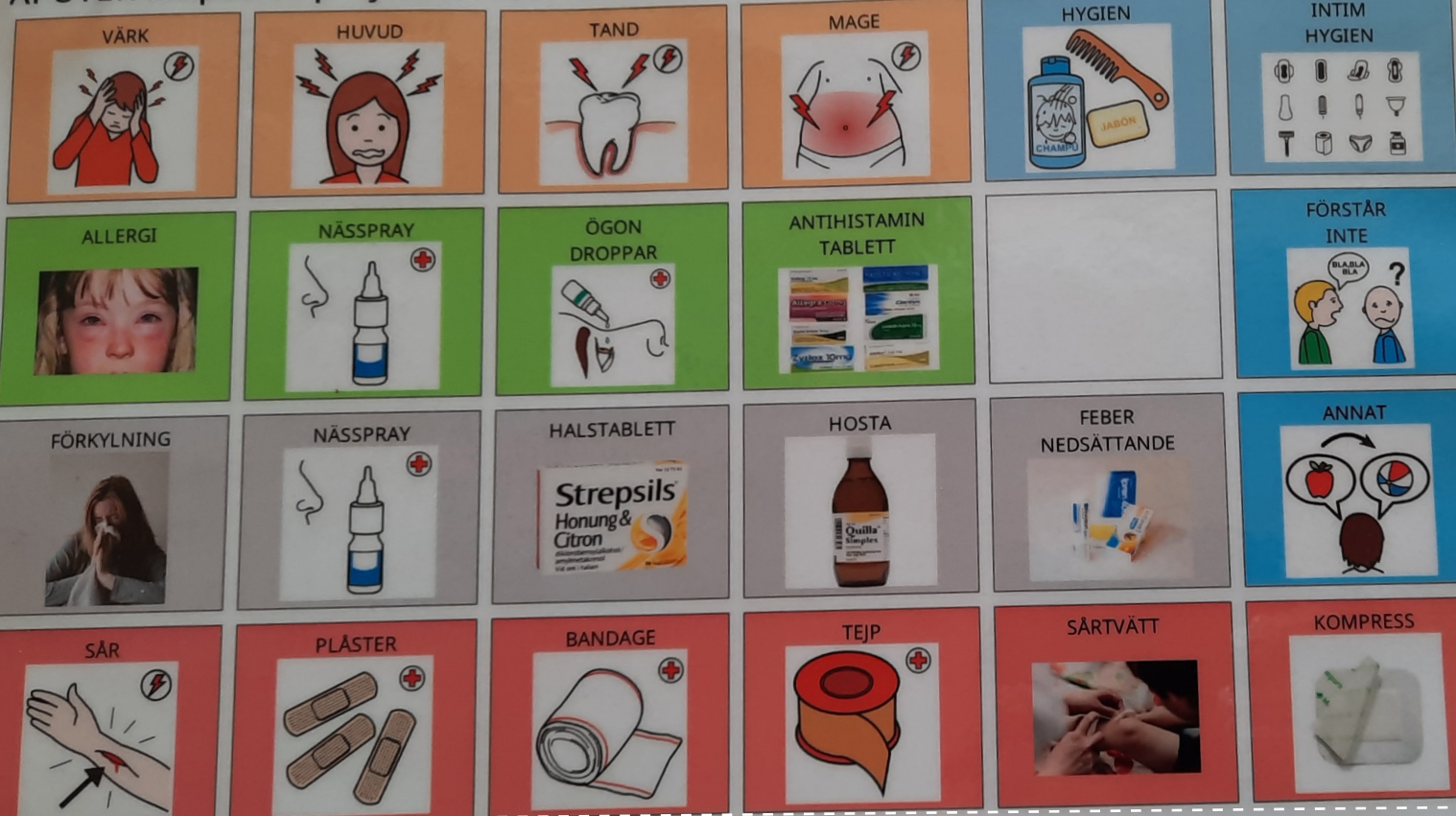
Apoteken har även sett en möjlighet att använda detta till andra målgrupper tex utlandsfödda och andra språksvårigheter.

Vid uppföljning av hur det går så har vi lämnat ut QR-kod till filmen "Kommunikationsstrategier vid afasi" gjord av logopederna Kajsa Söderhielm och Malin Bauer.

Skylden "Här använder vi bildstöd" finns att skriva ut på www.sambi.nu

APOTEK skapad av projektet Afasi-Kommunikation, delaktighet

4

” De personer som har träffat en mentor har uttryckt det att det är mycket värdefullt och viktigt för dem. ”

Metod och aktiviteter

4.1 Mentorer och mentorsträffar

Under de olika informationsträffarna om projektet hade var det fem personer som anmälde sitt intresse för att bli mentor, tre från Hälsingland och två från Gästrikland.

För att mentorskapet ska bli så bra som möjligt för båda parter så har projektet valt att de som blir mentorer inte ska ha grav afasi.

Mentorerna har haft kontinuerliga träffar både uppdelat på Hälsingland och Gästrikland men även alla tillsammans. Träffarna har skett via FaceTime och Teams som inspiratörerna har bjudit in till och hanterat det tekniska, de har även träffats fysiskt när restriktionerna lättade.

På träffarna har de lärt känna varandra och delat sin upplevelse av sin afasi. Utifrån det har de diskuterat hur en mentor ska vara, vad för information de behöver ha, marknadsföring, förslag på föreläsare, hur mentorsparmen ska utformas och för att träna på att berätta om hur de upplever sin afasi.

Mentorerna tillsammans med projektinspiratörerna har gjort i ordning ett informationsblad om vad en mentor gör och hur man får kontakt. Även ett informationsblad på vilken mentor som man får träffa och som skickas ut när kontakt har tagits och önskan har uttryckts om att träffa en mentor.

I samband med föreläsningarna, presentations turné på Forsa folkhögskola och utställningen på Afasiförbundets kongress har fyra mentorer fått göra en presentation av sig själva.

De har även spelat in en film där de presenterar sig och berättar vad en mentor kan göra och varför de vill vara mentor. Filmen har delats till logopederna i länet och även deltagare på föreläsningarna. Den finns också på projektets Facebooksida och YouTube kanal (textad version).

Tre av mentorerna har fått sina första uppdrag. Mentorerna har träffat personer som har afasi och deras närstående. De har uttryckt att det varit mycket värdefullt att få sitta ner och samtala i lugn och ro om hur den personen har hanterat sin situation, bra att få höra någon som själv har afasi. Några har valt att träffas flera gånger och någon har varit nöjd med en gång. De har även haft information vid studiebesök av omsorgsprogrammet och NTI Vetenskapsgymnasiet.

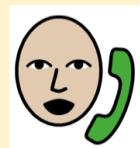
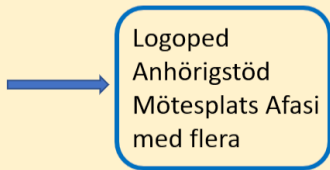
Mentorerna har gått en utbildning på Forsa folkhögskola som lärare från Afasikursen har hållit i. Utbildningen har varit vid två tillfällen och syftet har varit stärka sig i sin roll som mentor. Vid första tillfället fick mentorerna skriva ner sin historia och framföra den muntligt för de andra. De fick också samtala om mentors roll och innehållet i mentorsparmen.

Vid det andra tillfället fick de spela rollspel och öva på att vara mentor och att vara den med afasi. Efter varje rollspel samtalande man om hur det kändes och vad som är viktigt i samband med träffen.

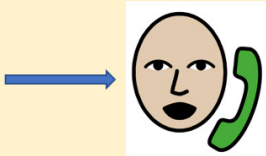
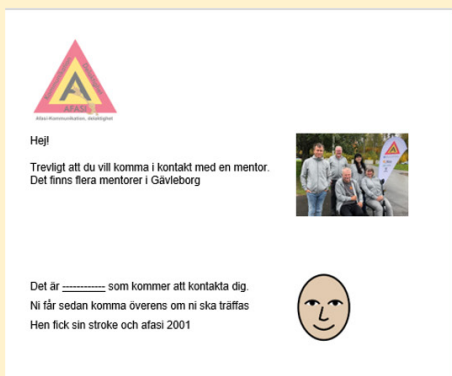
Vid projektets avslut så är det sju mentorer, fyra i Hälsingland och tre i Gästrikland

Hur man kommer i kontakt med mentor

INFORMATIONSBLAD 1

INFORMATIONSBLAD 2

Resultat

Här har vi kommit fram till att det behövs återkommande träffar där mentorerna kan samtala om sina uppdrag hur det har gått och hur de upplever dem.

När man har träffat någon i sitt mentorskap kan man behöva någon att prata med. Samtalen kan handla om hur det kändes, vilken problematik kom fram, behöver personen man träffat något extra stöd som kurator eller någon annan profession.

Kontinuerlig fortsatt kompetensutvecklingsdagar hos Forsa Folkhögskola och kortare kompetensutveckling via Studieförbundet Vuxenskolan.

De personer som har träffat en mentor har uttryckt det att det är mycket värdefullt och viktigt för dem. Har hjälpt dem i sin situation. Se att det finns ett liv efter stroke och livet med afasi.

Vill du komma i kontakt med någon mentor kontakta Gävleborgs Afasiförening gavleborg@afasigavleborg.se

Jerry Williams

♂
Rod Stewart

Jerry Lee Lewis

Elvis Presley

Boppers

Bryan Adams

Vilken artist?

VET INTE

JA

NEJ

Skapa ett konto på WidgitOnline.com or Afasi-Kontakt@katon.de för att få tillgång till alla våra resurser.

4.2 Musik med frågor

Här har vi arbetat med ett material som vi gjort själva som bygger på bildstöd gjorda i Widgit Online från Symbolbruket. Man får ett eget häfte med frågorna som är i bildstöd och text. Man bockar av, kryssar eller gör en punkt på det svar man tror är riktigt. Man kan sudda svaren eftersom vi använt whiteboardpennor och plastfickor. Detta innebär att man kan använda materialet vid flera tillfällen och anpassa musiken till vilka svar man vill ha.

Vid de flesta tillfällena har vi fått live musik av Rikard Falk. Han har spelat och sjungit tio låtar som vi har gjort frågor på. När vi inte haft möjligheten att ha live musik så har vi använt Spotify. Materialet kan även användas via storbildskärm och göra det som en gruppaktivitet.

Frågorna har handlat om vilken artist det är, vad man får lust att göra eller vilken färg man tänker på när man hör låten. Detta för att uppmärksamma att man kan samtala om flera ämnen med hjälp av bildstöd. Vill man kommentera frågorna eller diskutera något mer om tex artisten så har vi använt penna och papper för att skriva stödord så att den med svårare afasi också kan vara med i samtalet.

Deltagarna har varit de med afasi, anhörig, vän, person med annan språkstörning och i åldrar 5 år och uppåt.

4.

Tomas Ledin

Carola

Mikael Wiehe

Lill-Babs

Robert Broberg

Vilken artist?

VET INTE

JA

NEJ

ANNA

MUSIK MED FRÅGOR

© Widgit Software Ltd 2002 - 2023

Kommunikation, delaktighet

Widgitsymboler © Widgit Software

Materialet finns för utskrift på Afasiförbundet och Studieförbundet Vuxenskolan Gävleborg hemsidor. Du kan även kontakta Studieförbundet Vuxenskolan, telefon 020-120 28 08 eller gavleborg@sv.se

Resultat

Här har vi sett att man behöver mindre stöd från tex anhörig och assistent med att förstå och svara på frågan. Man blir mer självständig i aktiviteten.

Synpunkter från deltagare "Bra jag kunde svara själv" "Nu kunde han göra det själv"
"Detta var bra material, enkelt med plastfickor och pennorna" " Bra att alla kan vara med"

4.3 Träffpunkt Afasi

Idén kom från en deltagare med afasi som varit aktiv i projektets aktiviteter. Man träffas ca 1ggr/månad i Studieförbundets Vuxenskolans lokaler.

För att alla ska kunna känna att de får tid att säga det de vill, att det inte ska bli så rörigt och samtal i mun på varandra så har vi valt att vara max 10 deltagare.

De med afasi får möjlighet att träffas för att samtala om ämnen de tycker är intressanta och får möjlighet att uttrycka sina känslor/tankar själv utan någon annan person som fyller i åt dem. Projektledare eller inspiratör har deltagit på träffarna men det är meningen att de inte ska vara med utan det ska växa fram ett eget ansvar i gruppen. Här har vi också arbetat med eget material i form utav bildstöd i kategorier *"Samtalsämnen"*, *"Det här är svårt för mig"*, *"Så här kan du hjälpa mig"*, *"Kommunikationssätt/stöd"*. Har utformat en pärm med fler bildstöd och information om upplägget för Träffpunkt Afasi. Den finns tillgänglig på Studieförbundet Vuxenskolan i länet där aktiviteten hålls.

” Man har sett och hört hur viktigt det är att få träffa personer i liknande situation och att det är viktigt att få träffas bara personer med afasi. ”

Bildstödmaterialet finns på hemsidorna Afasiförbundet och Studieförbundet Vuxenskolan Gävleborg för utskrift.

Du kan även kontakta Studieförbundet Vuxenskolan, telefon 020-120 28 08 eller gavleborg@sv.se

Resultat

Det vi märkt är att det beror mycket på deltagarnas afasi hur involverande deltagarna blir i samtalen som förs under träffen. De grupper som har haft en blandad variation av afasi har behövt mindre stöd från projektinspiratörerna i samtalen.

Man har sett och hört hur viktigt det är att få träffa personer i liknande situation och att det är viktigt att få träffas bara personer med afasi. En del vågar då ta mer initiativ och kommer lättare till tals och vågar uttrycka det man känner och vill.

4.4 Rörelse för hälsan och kommunikation

” Det viktigaste elementet i aktiviteten Rörelse för hälsan och kommunikation, är lust och rörelseglädje där vi uteslutande fokuserar på själva glädjen och det som fungerar. ”

Rörelse för hälsan och kommunikation är en aktivitet som bygger på forskning om hjärnans plasticitet, spegelneuronernas funktion och att 70% av all kommunikation sker via kroppen. Både talet och förmågan till finmotorik är beroende av kroppens färdigheter. För att ge möjlighet till att förbättra kommunikationen med hjälp av kroppen har vi bland annat dansat i anpassad form samt använt olika kroppsliga etablerade gester.

Materialet vi använt kommer ur metoden Dans för Parkinson, vilket är en beforskad och särskilt framtagna metod för personer med Parkinsons sjukdom och andra neurologiska diagnoser. Vi ville prova metoden och materialet på personer med afasi för att se om det kan vara till hjälp för att öka möjligheterna till kommunikation. Det viktigaste elementet i aktiviteten Rörelse för hälsan och kommunikation, är lust och rörelseglädje där vi uteslutande fokuserar på själva glädjen och det som fungerar.

Deltagaren väljer själv om den sitter eller står, vilka rörelser hen vill göra samt på vilket sätt. Det går inte att göra fel, deltagaren behöver inte komma ihåg någonting samt att det är fritt och frivilligt att delta. Vår ambition har varit att sänka trösklarna för deltagande samt att göra aktiviteten så kravlös som det är möjligt.

När det gäller hjärnans plasticitet (hjärnans förmåga att skapa nya vägar vid bland annat funktionsbortfall) erbjuder just dans, stora möjligheter att återerövra olika fysiska färdigheter.

Efter projektets slut finns fortfarande möjligheten för deltagarna att delta i aktiviteten Rörelse för hälsan och kommunikation, men då under ett annat namn, Dans för dig-dans hela livet eller Neurodans.

Resultat

Aktiviteten har mottagits blandat. För en del har det varit både roligt och stimulerande, vilket deltagare har uttryckt. För några passade det inte alls, alla gillar inte dans. För en del kan det ha varit för tidigt i den egna läkningsprocessen och kanske att aktiviteten har påmint deltagaren om vad den inte längre kan, i stället för att stimulera till rörelseglädje.

4.5 Lättare frågesport

För den med afasi, anhörig eller vän: Här har vi arbetat med ett material som vi gjort själva som bygger på bildstöd gjorda i Widgit Online. Frågorna är gjorda med bilder och text. Svarstalongen har 1,X,2 kolumner med olika färger detta för att man ska kunna gå efter 1, X eller 2 eller via färg när man svarar beroende på vilket som passar deltagaren bäst. Här har vi också arbetat med penna och papper för att skriva stödord om det är något mer man undrar över eller vill diskutera i samband med frågorna. Man kan även använda frågorna genom storbildsskärm.

Resultat

Deltagarna har uttryckt att de uppskattar upplägget med bilder och text tillsammans och att det är olika färger på svaren.

<u>FRÅGA</u>		<u>SVAR</u>		
		<u>1</u>	<u>x</u>	<u>2</u>
1			x	
2				/
3				/
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				

4.6 Föreläsning "Samtalsstrategier vid afasi"

Föreläsningen med Kajsa Söderhielm och Malin Bauer var på två olika dagar i länet, 18 maj på Forsa Folkhögskola i Hudiksvall och 31 maj på Västerberg Folkhögskola i Sandviken. Vi valde detta upplägg för att kunna nå så många som möjligt och att man inte skulle behöva resa långt för att kunna delta. Föreläsningen handlade bland annat om vilka samtalsstrategier man kan använda vid afasi och att samtalspartnerträning nu finns i de nationella stroke-riktlinjerna. Vid föreläsningen presenterade sig tre av våra dåvarande fem mentorer. De berättade kort om sig själva före stroke och sedan vad som hände och hur de har med afasin idag. Ca 78 personer deltog och det var de med afasi, anhöriga, assistenter, biståndshandläggare, fysioterapeuter, anhörigstöd m.fl. Svårt att veta exakt antal eftersom de som deltog digitalt även delade länken till föreläsningen. En inspelning av föreläsningen med Kajsa och Malin finns på projektets Facebooksida och YouTube kanal.

Nationella strokeriktlinjer = Socialstyrelsens riktlinjer till hälso- och sjukvården om vissa undersökningar och behandlingar för dig som fått en stroke eller TIA.

SAMTAL OM PERSON

~~MAN~~

~~KVINNA~~

ANNAT

~~BARN~~

VUXEN

~~ANNAT~~

” Man måste få lugn och ro,
då går det lättare att prata”

5

Intervjuer med självskattningenkät för de med afasi

”Pratar, använder talet. Funkar bra om det är några. Är det många tex vid rasten på jobbet blir det svårare. Då blir jag tyst” ”Tar telefonen/ Ipaden till hjälp för att komma på vissa ord” ”

Inspiratörerna har gjort intervju med personer ur målgruppen för att få svar på en enkät för att kartlägga upplevd självständighet och psykisk hälsa. Vi hade önskat att vi också skulle ha kunnat intervjua fler personer med svårare afasi. Med svårare afasi menar vi de som har större problem med att föra ett samtal via talet, använder enstaka ord eller endast svarar ja och nej. Det är svårt att intervjua när man inte får träffas fysiskt på grund av Covid-pandemin. Vi har sett att det är mycket svårt för målgruppen som har en svårare afasi att använda digitala verktyg som Messenger, FaceTime och Teams.

5.1 Sammanställning Enkät svar

Resultat

Självskattningsenkäten kan möjligtvis fått ett annat utslag om vi hade nått flera personer med svårare afasi. Vår uppfattning är då att det blivit fler som hade upplevt att de ger upp i samtal och att de inte blir förstådda. Eftersom det är de med svårare afasi som har svarat att de nästan alltid ger upp i samtal.

Det man ändå kan se i enkäterna att de med afasi har en förhållandevis bra psykisk hälsa och anser sig kunna påverka sin vardag. Även detta resultat kanske skulle blivit annorlunda om vi nått flera med svårare afasi

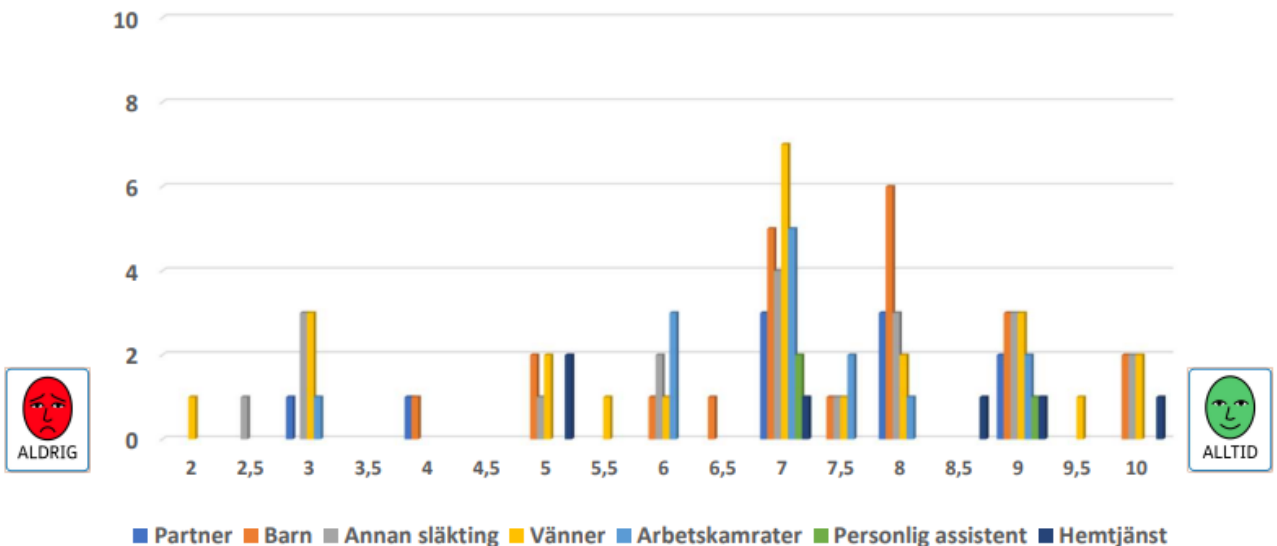
Redovisning av självskattningsenkät

1:a enkäten de med Afasi

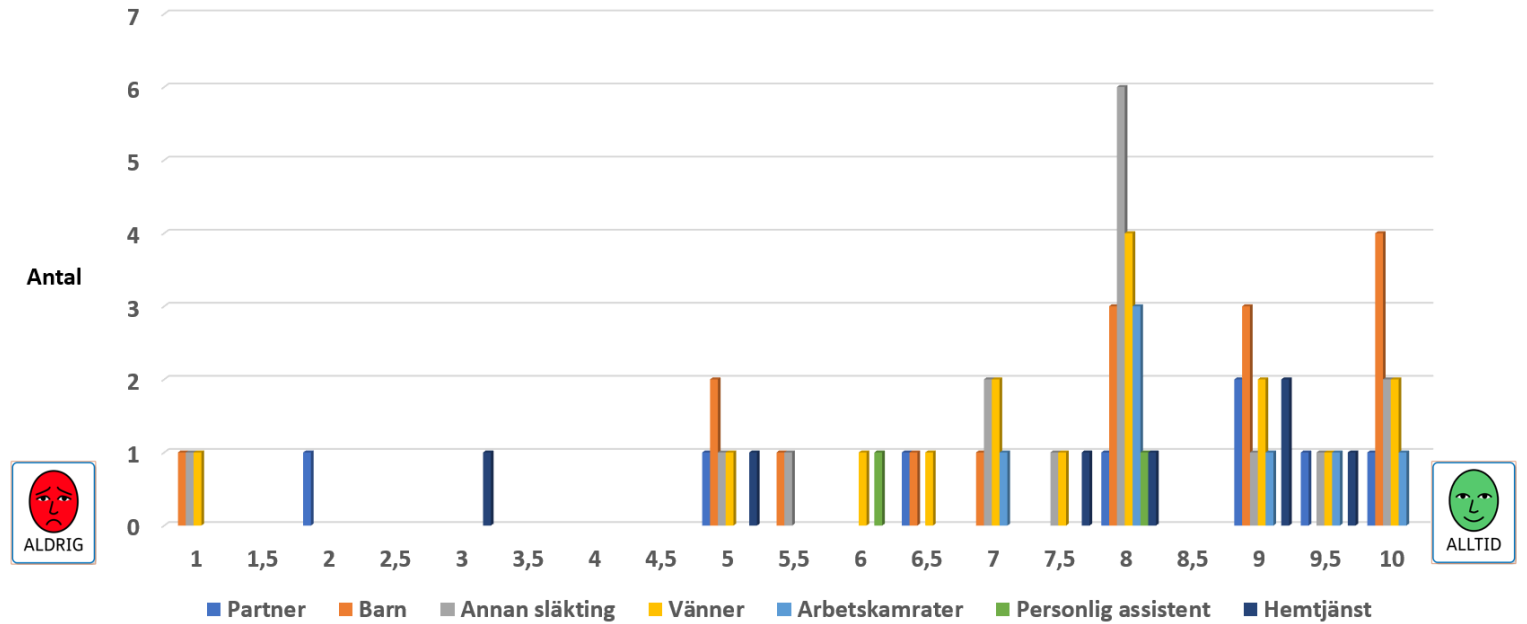
23 svarat

Var av 5 svårare afasi

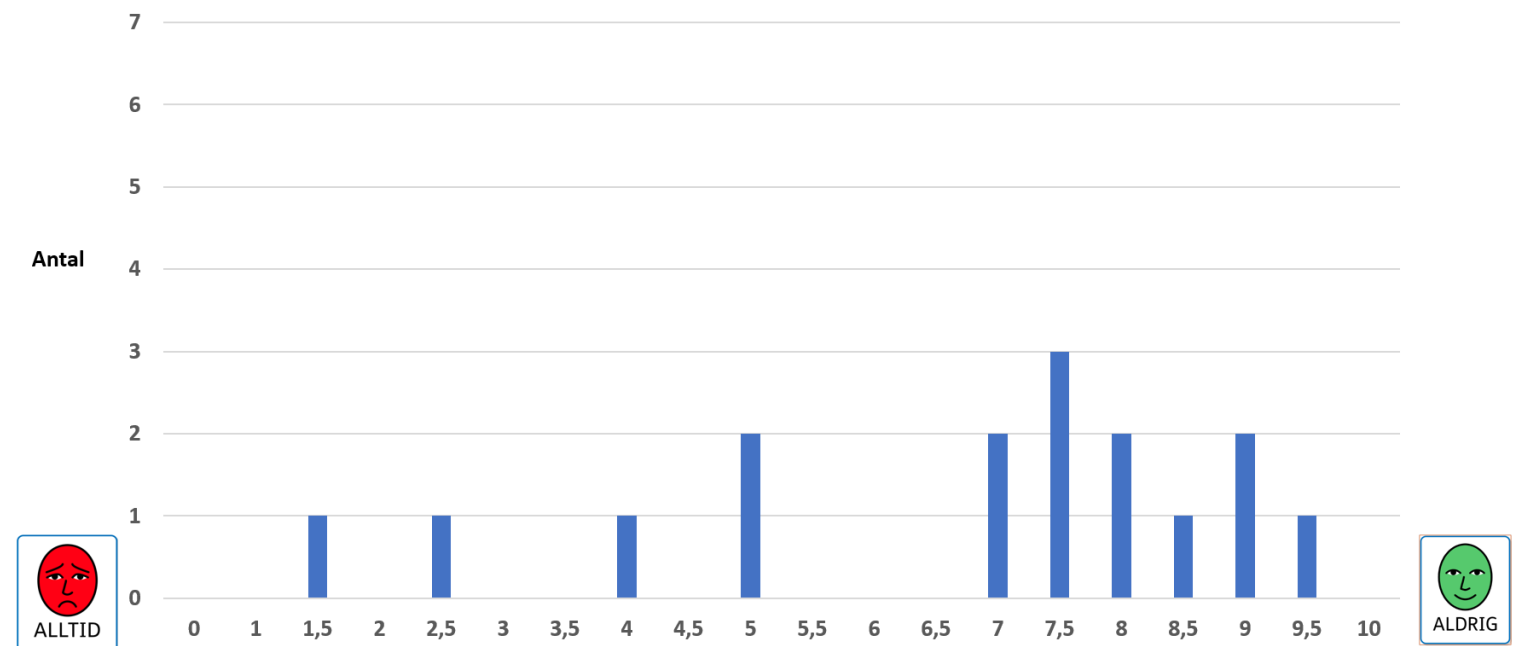
Hur upplever du att andra förstår dig?

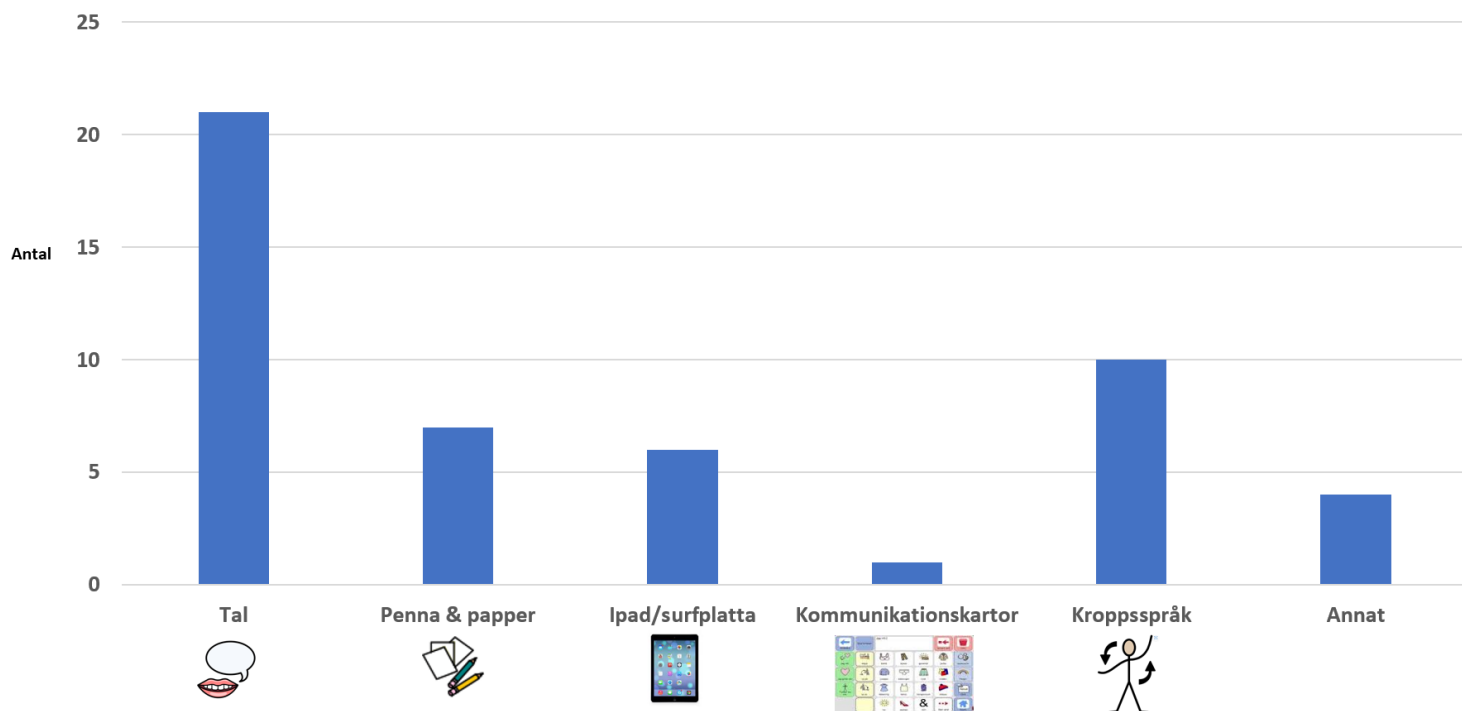
Hur upplever du att du förstår andra?

Hur ofta upplever du att du ger upp i samtal?

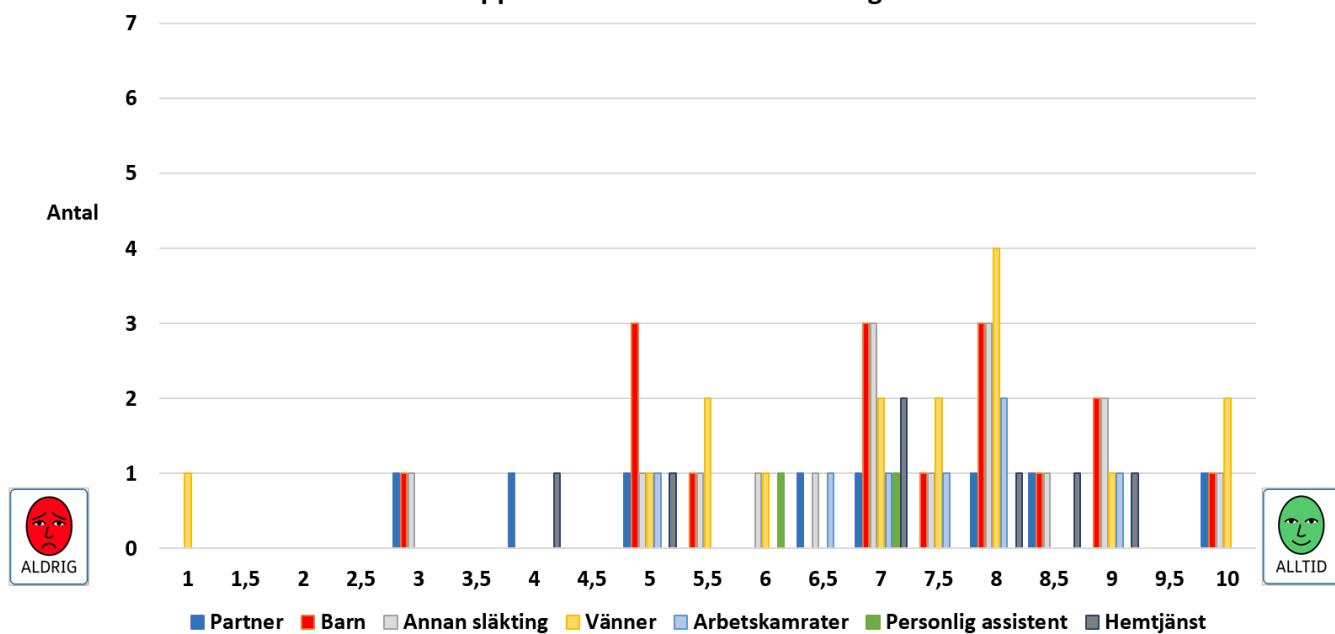

Hur kommunicerar jag idag?

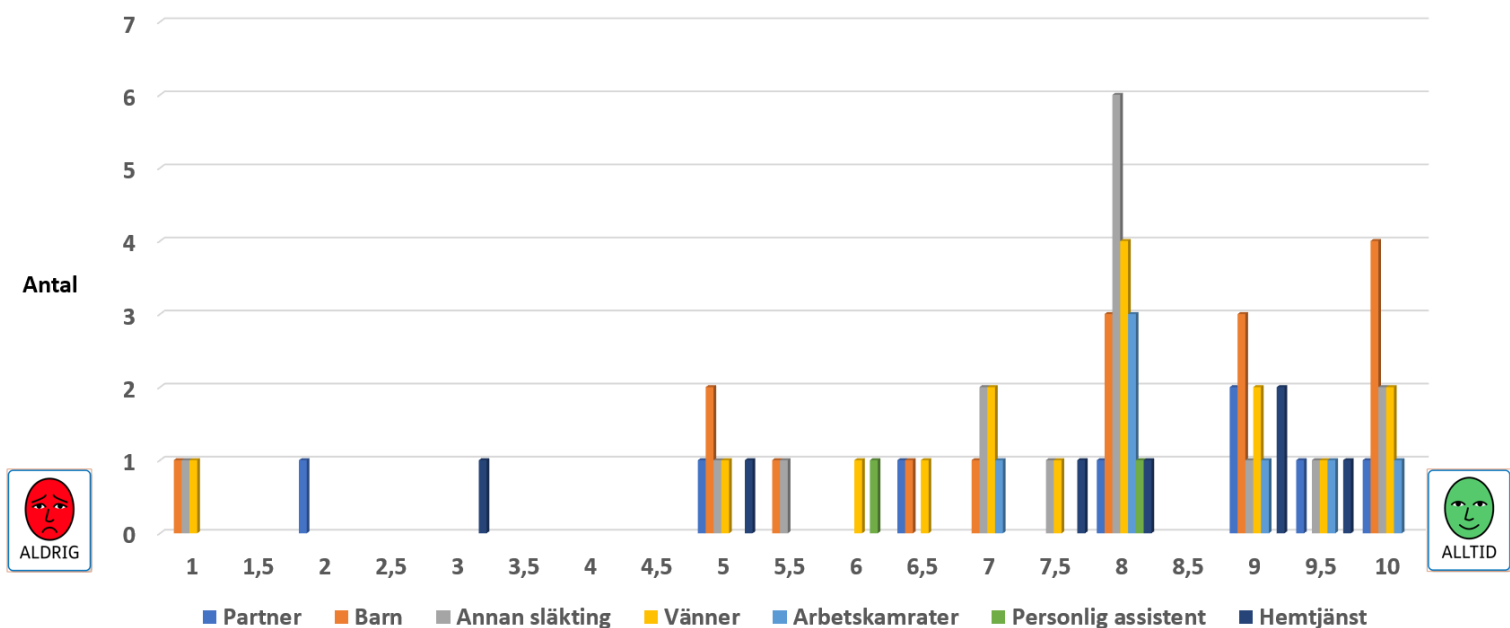

2:a enkäten de med Afasi
16 svarat
Var av 6 med svårare afasi

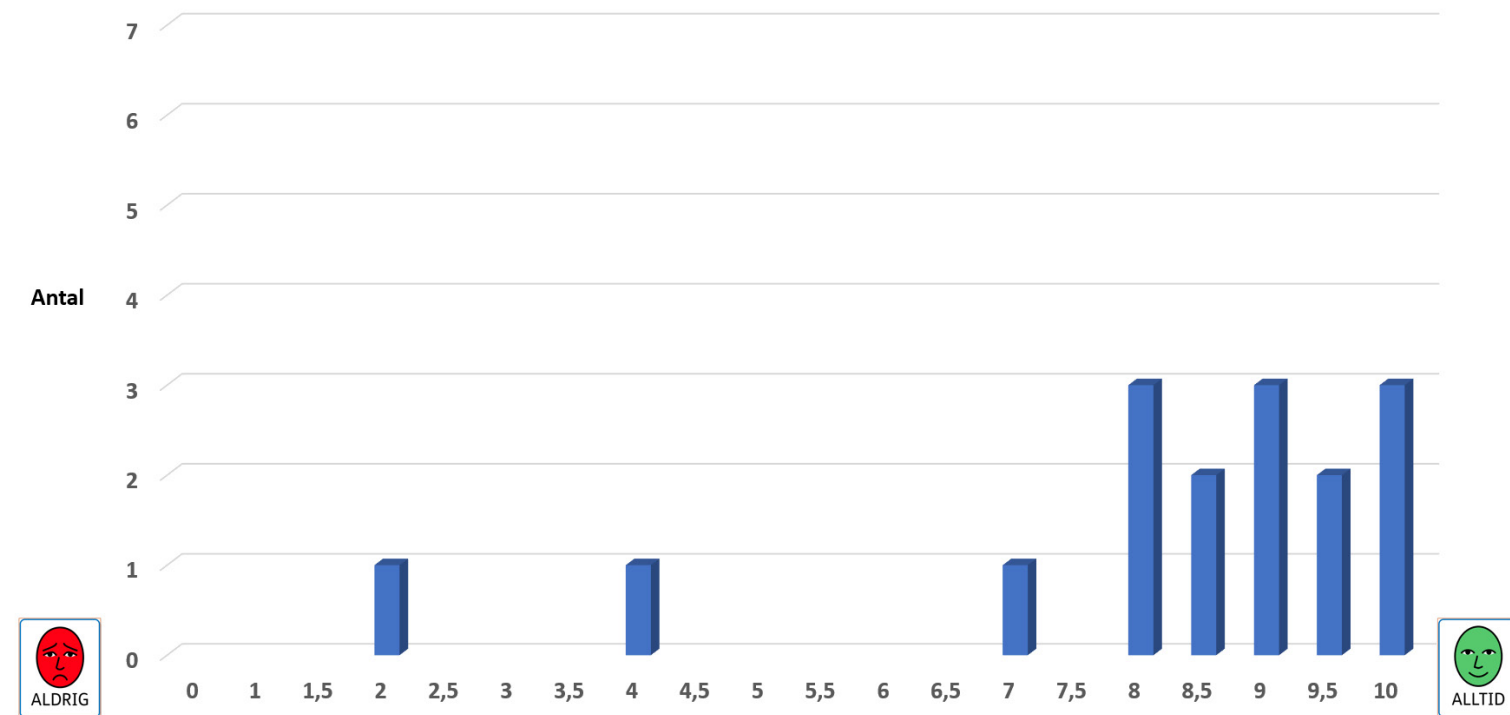
Hur upplever du att andra förstår dig?

Hur upplever du att du förstår andra?

Hur upplever du att du kan påverka din vardag?

6

” Den 25 maj bjöd projektet in till sin slutkonferens på Scandic i Bollnäs. ”

Slutkonferens

Den 25 maj bjöd projektet in till sin slutkonferens på Scandic i Bollnäs.

Dagen bjöd på föreläsning av Camilla Olsson och Marika Schütz, projektets mentorer berättade om sig själva, provade på aktiviteterna Rörelse för hälsa och kommunikation och Musik med frågor. I anslutning till konferensen fanns en utställning där Bollnäs bibliotek, Gävleborgs Afasiförening, Mötesplats Afasi, Anhörigstöd, Forsa folkhögskola och Studieförbundet Vuxenskolan deltog.

Camilla Olsson är logoped med inriktning mot afasi och under senaste åren har hon forskat i ämnet exekutiva funktioners betydelse för kommunikation. (exekutiva funktioner– handlingsförmåga, att tänka ut, planera och utföra en handling).

Marika Schütz är logoped och har arbetat många år med intensiv rehabilitering vid neurologisk skada. Hon brinner för att förbättra rehabiliteringen för personer med svårigheter med kommunikationen.

7

” Vid arbetet med ansökan kom det fram att det vore bra att göra något av all erfarenhet om afasi som finns hos de med afasi och deras närstående.”

Folder ”Vad har fungerat i min vardag”

Vid arbetet med ansökan kom det fram att det vore bra att göra något av all erfarenhet om afasi som finns hos de med afasi och deras närstående. Vi kom då fram till att göra en folder som handlar om hur det har varit och hur det är idag att leva med afasi och någon som har afasi.

Vi ställde sex frågor som handlade om hur det varit och hur det är idag. Det är sammanlagt 23 personer med afasi och 7 anhöriga/närstående som har svarat på frågorna.

Kort sammanfattning av svaren vi fått:

- Många upplever att det är jobbigt och omtumlande att inte kunna kommunicera som förut och att det även är vanligt med fysiska nedsättningar.
- Oro för hur det ska gå-kommer jag att bli bättre?
- Träna på att prata,skriva, läsa och den fysiska delen eftersom många har fått nedsättningar i arm och ben.
- Få tid att prata (ges tid)
- Viktigt att delta på aktiviteter med andra, fast det i början kan kännas jobbigt.
- Hitta andra sätt att kommunicera på tex kroppsspråket, tumme upp/tumme ner, ett ord i taget, penna och papper m.m.
- Många upplever förbättringar även lång tid efteråt.

Foldern finns att beställa hos

Gävleborgs Afasiförening gavleborg@afasigavleborg.se telefon: 026-27 04 90 eller
Studieförbundet Vuxenskolan gavleborg@sv.se telefon: 020-120 28 08 (växel)

VAD HAR FUNGERAT

MÖT PERSONER MED AFASI OCH AFASI-SPRÄKNEDSÄTTNING VILKEN

VAD HAR FUNGERAT

MÖT PERSONER MED AFASI-SPRÄKNEDSÄTTNING

VAD HAR FUNGERAT

MÖT PERSONER MED AFASI-SPRÄKNEDSÄTTNING

VAD HAR FUNGERAT

MÖT PERSONER MED AFASI-SPRÄKNEDSÄTTNING

8

” Vid de olika aktiviteterna har deltagare både de med afasi och personer som inte har afasi fått prova på olika sätt att kommunicera. ”

Sammanfattning

Trots att projektet startade mitt i Covid-pandemin så känner vi som arbetat med projektet att vi har lyckats med det vi har gjort. Det man kan önska är att projektet hade nått fler personer.

När man ser bakåt på tiden som varit så hade det underlättat om vi kunnat samarbetat mer med Gävleborgs Afasiförenings Mötesplats Afasi. Det var tänkt så när ansökan skrevs och det gjordes även i början av projekttiden. I början av år två gjorde Gävleborgs Afasiförening en omorganisation inom personalen och då kom samarbetet inte i gång igen.

Vid de olika aktiviteterna har deltagare både de med afasi och personer som inte har afasi fått prova på olika sätt att kommunicera. Man har uppmärksammat att man behöver ha olika alternativ och vara flexibel när man kommunicerar med personer med afasi. Här har vi märkt av en stor positivitet och nyfikenhet bland deltagare att hjälpa varandra och se möjligheter på olika kommunikationssätt.

De olika sätten som har använts under aktiviteterna är penna och papper, Ipad, Mobiltelefon, kroppsspråk, bildstöd, kalender, kartor och framför allt att ge tid.

9

Slutord

Nu hoppas projektet att personer som samtalar med någon med afasi bjuder in till att använda kommunikationsrampen så att man får ett fint samtal tillsammans.

Man bygger kommunikationsrampen tillsammans som logoped Kajsa Söderhielm uttryckte det. Tack till alla som medverkat och arbetat i projektet och gjort det möjligt.

Projektet har under åren samverkat med:

Allmänna arvsfonden

Studieförbundet Vuxenskolan Gävleborg

Gävleborgs Afasiförening

Logopeder inom Region Gävleborg

Afasilinjen på Forsa Folkhögskola

Anhörigstöd i kommunerna Gävle, Ovanåker, Hudiksvall, Ockelbo.

Stroke föreningen i Gävle

Lokala Afasiföreningar i Gävleborg

4Sign i Bollnäs

SAMBI- samtal med bilder

Begripsam

Slutrapport

Afasi-Kommunikation, delaktighet

Text

Christine Nygren, projektledare

Tryck

4Sign Bollnäs

Kommunikationssätt/Stöd

Skapad i WidgitOnline.com av Afasi-Kommunikation, delaktighet

Widgitsymboler © Widgit Software 2002 - 202

Skapad i WidgitOnline.com av Afasi-Kommunikation, delaktighet

Widgitsymboler © Widgit Software Ltd 2002 - 2023